N^{ER.} 25. z Warszawy R. 1795. d. 28. Marca w Sobotę.

KORRESPONDENT WARSZAWSKI Y ZAGRANICZNY.

Na podanie Obywateli Ziemi Liwskiey, nominowanemi zostali. —

Sędziowie: Dom: *Guyski* Woyski, Kajetan *Karaś*, Alexy *Bwyna*, Jozef *Czarnowski*, Kazim: *Dłużewski*, Grzeg: *Strupiechowski*.

Komornicy: Jan *Michałowski*, Alexand: *Gradowski*, Ant: *Radzikowski*, Piotr *Lisiecki*, Ant: *Rozwadowski*, Antoni *Rabiński*.

Pisarz Sądowy: Franc: *Roguski*. *Regent Liwski*: Adam *Jaczewski*. *Regent Kamieńczykowski*, Antoni *Osiecki*.

ZALECENIE OPŁATY Z DÓBR PO-JEZUICKICH.

Nayiaśn: *IMPERATOROWEY Jeymci samowładnącey całą Rossyą General en Chef główny Rządzca woysk, które zaięły W. Xstwo Litewskie, Senator Inflantski, Estlandski i Litewski General Gubernator, JEY IMPERATORSKIEY MCSCI General-Adjut: Regimentów Leib-Gwardyi Izmaitowskiego pod-Pułkownik, Tawryckiego Grenadyerskiego Chef, Orderów Rossyiskich SS. Andrzeia pierwiey powołanego Apostoła, Alexandra Newskiego woiennego, wielkiego Męczennika, i dawcy zwycięztw Jerzego, i równie Apostolskiego Xiążęcia Włodzimierza pierwszych Klass, Królestwa Polskiego Białego Orła, i W. Xstwa Holsztyńskiego Swiętey Anny Kawaler, Mikołay* XIĄŻE REPNIN.

Wszem w obec i każdemu komu o tym wiedzieć należy, mianowicie wszystkim wszelkiey

natury Dóbr i Sum kapitalnych na edukacyą poświęconych Possessorom, Tenutorom i Dłużnikom wiadomo czynię, iż z podanych mi a pilnie uważanych i roztrząsanych Reiestrów i Tabell, tak Intrat z rzeczonych dóbr, iako też procentów od summ, okazała się wielka nieregularność tychże Possessorów, Tenutorów i Dłużników w opłacaniu Skarbowi należytości i zaległości na terminach Prawami i Konstytucyami Seymowemi przepisanych, mimo kar ustanowionych na tych, którzyby ważyli się czynić kontrawencye. Zeby zaś rzeczone Prawa i Konstytucye wiadomszemi były, kazałem niektóre onych Extrakta umieścić.

W Konstytucyi R. 1775. pod tytułem: *Urządzenie dóbr Jezuickich*, na karcie 269. tak się mówi: „2do. Summą, na którą będą przez Kommissyą otaxowane dobra, na nichże wieczyście „zostać ma, i po półpięta złotego od sta pro„centu coroczenie & *anticipativè moneta in Regno* „*currenti* dwiema ratami, pierwszą na Swięty Jan „Chrzciciel, drugą na święto Trzech Królów do „kassy Kommissyi Edukacyiney, lub temu, ko„mu taż Kommissya assygnować będzie, wieczy„ście Dziedzic przyszły tych dóbr płacić *obliga*„*bitur*, i *ab hac punctuali* po półpięta od sta *so*„*lutione*, *ulla calamitas publica*, i żaden pretext „exkuzować nie będą mogły.„ Niżey pod tym samym tytułem na karcie 270. „5to. Gdyby „*privilegiatus* od Nas *Hæres* dóbr, nie zapłacił „punktualnie na termin wspomniony przypadaią„cey od siebie raty, Kommissya Edukacyina za „wiadomością o tym od Kassyera, lub *ab assigna*„*torio*, że tych a tych dóbr *contingens* nie ode„brał, awizować dłużnika będzie powinna, że „gdy *in spatio* sześciu niedziel tegoż *Contingens* „nie zapłaci, Sekwestratora do dóbr iemuż dzie„dzictwem nadanych wyznaczy, a iak po wyiściu „sześciu niedziel od awizacyi do wyznaczenia

„Sekwestratora przyidzie; ten *sine ullo juris* „*processu* (*adhibitô brachiô Militari* z woyska „Rzeplitey) też dobra odebrać, i końcem *exi*-„*gendi præfati contingentis* trzymać powinien: a „gdyby uprzywilejowany Dziedzic przed nastą-„pieniem drugiey raty z sekwestru dóbr nie u-„wolnił, w tym przypadku Kommissya Edukacyi-„na będzie miała moc też dobra deklarować *pro* „*vacantibus*, i komu inszemu dziedzictwo ich (za „otrzymanym od nas Przywileiem) nadać pod „temiż samemi kondycyami, pod iakiemi trzy-„mał ie odpadaiący od Prawa swego.„

Co Konstytucya R. 1775. ustanowiła, to Konstytucya roku 1776. potwierdziła pod tytułem: *Edukacya Narodowa* na karcie 863.

„W Interessach o zaległe z Dóbr i Summ „procenta punktualnie dwoma ratami *anticipative* „co pół roku do kassy Kommissyi Edukacyiney „na terminie Sgo Jana i Trzech Królów, opła-„cać się maiące, postępować będzie taż Kom-„missya zwyczaiem Kommissyi Skarbowey Ko-„ronney o nieopłacony podatek do Skarbu publi-„cznego.„

Konstytucya ostatniego Seymu Grodzieńskiego prawie toż samo mówi, opisuiąc Kommissyą Edukacyiną w Rozdziale 1wszym Nro 20. „. . . z dóbr po-Jezuickich na mocy Prawa „1775. i 1776. na cztery i pół procenta rozda-„nych, odtąd po pięć od sta *nulla attenta cala*-„*mitate*, opłatę determinuiemy. . . . . „

W Rozdziale 11. pod tytułem: *Władza Sądowa Kommissyi Edukacyiney* Nro 12.

„Wszystkie dochody funduszu Edukacyinego „z dóbr, z Summ Kapitalnych, nadań i zapisów, „albo prosto do kassy Kommissyi, albo do kas-„sy iakiego Zgromadzenia Edukacyinego wpły-„waiące, na terminie przez Possessorów niewy-„płacone, windykowane będą, iak podatki publi-„czne, sposobem dla Kommissyi Skarbowey prze-

„pisanym. Za podaną od kassy Delatą dochodu, „Kommissya Edukacyjna wyda nieodwłocznie Re-„kwizycyą do Kommissyi Woyskowey o pomoc i „exekucyą woyskową do sekwestru dóbr fundu-„szowych, lub do extenuacyi dóbr ewikcyinych, „a Kommissya Woyskowa za każdą Kommissyi „Edukacyiney rekwizycyą takową pomoc i exe-„kucyą winna będzie dostawić. . . . Wszystkie „zaległości i Intraty z dóbr i procenta od Summ „kapitalnych po-Jezuickich Akademicznych do „kassy Kommissyi Edukacyiney należące, wszy-„scy dłużnicy obowiązani będą Prawem niniey-„szym, ażeby tey zaległości odtąd w przeciągu „do dnia ostatniego miesiąca Marca 1794. roku „do kassy Kommissyi Edukacyiney opłacili oprócz „regularney raty Trzey-Królskiey, którą na „terminie opłacić będą obowiązani: ktoby w cza-„sie teraz oznaczonym nie uiścił się, i dwie „raty z dóbr zaległe zatrzymał, takowe dobra „przez plus offerencyą komu innemu oddane, „Summy kapitalne podniesione będą, a dezolacya „dobr i zaległy procent na dobrach ewikcyinych „poszukiwane będą. „

Przetoż chcąc dla dobra publicznego, aże-by Edukacya w Litwie miała swoie dostateczne opatrzenie stosownie do Praw i Konstytucyi kra-jowych, mocą władzy poruczoney mi od Nayiaś: IMPERATOROWEY Jeymości Pani Naszey Miłościwey nakazuię Possessorom, Dzierżawcom i dłużnikom dóbr należących niegdyś do Jezui-tów, = ażeby wypłacili Departamentowi Skar-bowemu ustanowionemu w Grodnie wszystkie tak Intraty z rzeczonych dóbr, iako też procenta od Summ zaległe a należące do funduszu Eduka-cyinego. = oraz dawnieysze kwity tamże kom-portowali, a to w przeciągu czterech tygodni ra-chuiąc od daty teraźnieyszego Uniwersału. Kto-kolwiek zaś uczyni kontrawencyą urządzeniom przepisanym, z tym się postąpi podług rygoru

Praw i Konstytucyi wyżey wzmiankowanych. Dan w Grodnie dnia miesiąca Marca 1795. roku.

MIK: Xżę REPNIN. (L. S.)

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

ANGLIA.

Z Londynu d. 10. *Marca.* Interefsa Irlandskie nie małe w umysłach tuteyfzych fprawuią wrażenie. Lękaią się niektórzy, aby i Anglia nie miała fwoiey *de la Vendée.*

Nowy Vice-Rey Lord *Fitz-William*, który iest partyi *Portlanda*, pod tą kondycyą przyiął tę dostoyność, że Katolicy do wfzystkich tych Praw będą przyięci, których używaią Protestanci. Teraz Ministerium nie chce dotrzymać takowych obietnic. Vice-Rey zatym podziękował za ofiarowany mu urząd, i głofzą, że nawet zezwolił Dwór na to.

Lecz Irlandczycy nie chcą dozwolić, aby wyiechał. Y owfzem znacznieysi Obywatele Miasta Stołecznego *Dublina* stanęli na czele gromadnego ludu, z tym oświadczeniem, iż nie dadzą fobie krzywdy czynić. Dalfze ich kroki tak okazały się być gwałtowne, że Rządowi tuteyfzemu nie fą pewnie do fmaku.

Czekaią tu przybycia dwoch Kommifsarzów z Dublina, Pana *Grattan*, i *Sir John Parnel.* Mniemanie tu iest, że oni powagą fwą uśmierzą ten rozruch.

Kupcy Dublińfcy postanowili adrefs do Krola wysłać z przełożeniem fwych żądań, a w przypadku oddalenia się Vice-Reya, przyrzekli sklepy fwe wfzystkie na znak żałoby pozamykać.

Rozchodzi się pogłoska, że Panu *Burke* zlecono, aby starał się partye fobie przeciwne pogodzić, i pokoy tey Prowincyi przywrócić. Wie-

le osob Stanów Irlandskich, których Lord *Fisz-William* z urzędów poskładał, znowu się na mieyſca ſwe wrócą. Rachuią na 3. milliony głów liczbę Katolików znayduiących się w Jrlandyi.

Ziawił się tu nowy Prorok zwany *Brothers*. Urodził się on w *Newfondland* (Terre Neuve w Ameryce). Był niegdyś Officerem na flocie, a potym oſadzony został w więzieniu *Newgate*. Wiele on mówił prorokuiąc niektòre Królowi niepomyślności, a nawet, że i Rząd tuteyſzy ma w iakieś uwikłać się labirynty, przeto go Xże *de Portland* zamknąć kazał. Powiadaią Dworſcy przyjaciele, że ma pomieſzany rozum.

Głoſzą, że Lord *Bridport* kommendę obeymuie floty na mieyſcu Lorda *Howe*.

Czekaią tu na przyſzłą wioſnę znacznego transportu zboża z *Quebeck*.

W Parlamencie nic oſobliwſzego niepostanowiono.

Winiarze zanieśli prożbę, aby wino, które wstawione iest do piwnic Angielskich przed 25. Lutego, nim podatek nowym aktem Parlamentu nie został do 20. f. s. od beczki podniesiony, od tey opłaty wyłączone było. Prożba ich odrzucona.

Wyżſza Izba zatrudnia się ſprawą P. *Hastings*. Wznawiaią się zakłady o iey ukończeniu wkrótkim czasie.

Król oświadczył się, iż chce za przykładem iść Królowy Anny, ktora w czasie woyny o ſukceſsyą poświęcała każdego roku na wſparcie ludu 100 000. f. s. lubo pod ów czas z listy cywilney nieopłacano więcey Dworowi iak 500 000. f. s.

Podług doſzłych tu wiadomości z przylądku dobrey nadziei, partya Hollenderskich Patryotów znaczną tam przewagę wzięła.

DANIA.

Z Kopenhagi dnia 7. Marca. Ponieważ w Xięstwach Sleswickim i Holszcyńskim dla znacznego na wszystkie strony wywozu zboża do barzo znaczney ceny podskoczyło, a barziey gdy to zagrażać zaczeło niedostatkiem tych kraiu mieszkańcom, wyszedł Uniwersał Królewski zakazuiący wywozu wszelkiego ziarna, mąki i chléba w obce strony z Xięstw Sleświckiego, Holszsyńskiego, z Prowincyi Pinneberg, Hrabstwa Ranzau, i Miasta Altony od daty publikacyi tego uniwersału, aż do 1go Septembra pod surową karą i konfiskatą.

Zona następcy Krolewskiego zaczeła wprzody przychodzić do siebie, lecz od kilku dni znowu poczeła się mieć gorzey.

Przesłego Czwartku Sąd Naywyższy przy zwyczaynych Ceremoniach rozpoczął się.

Z Kopenhagi dnia 10. Marca. Już tak dobrze iak byśmy widzieli w skutku, iż Holszyńskie granice będą zasłonione od 12,000. woyska, które ma rozciągnąć kordon.

Generał Zollkamener uwiadomił tuteyszy Magistrat, aby się ten starał o dowoz zboża z obcych stron, któren ma być uwolniony od wszelkiego cła.

W tych dniach przybył tu Legacyiny Sekretarz Francuzki JP. Durant.

Hollenderski Minister Pan Fagel od kilku dni nie czekaiąc odwołania i nie otrzymawszy audyencyi pożegnania od Dworu, incognito ztąd odiechał.

Przeszłego Wtorku w czasie Komedyi przytrafił się wcale nieszczęśliwy przypadek. W czasie poiedynku na Balecie *Opuszczona Dydo*, kawał szpady odskoczył i trafił Królewi Jmci w twarz i lekko go ranił, a tak Król Jmść musiał zaraz wyiachać; Mimo ten przypadek, znowu Król Jmść przeszłego wieczora znaydował się na teatrze.

Król Jmść Fabrykę Bawełnianą za Miastem leżącą ze wszystkiemi budowlami i wielkim zapasem towarów, Administratorowi teyże Fabryki Panu Mengs za 100,000. Rheis-Talarow przedał.

W tych dniach Gabinetowy Kuryer Pan Brummer z Depeszami do Hagi do naszego tamteyszego Ministra Barona Szulbartt wysłany.

FRANCYA.

Z Paryża d. 12. Marca. Jako gdy na morzu kilka przeciwne z sobą walczą i miotaią falami wiatry, tak doniesienia raz o zawieraiącym się z Royalistami pokoiu, drugi raz o zawartey, toż o niedoszłey ugodzie piszą rozmaicie, i iedne drugim sprzeciwiaią się zdania. Musiemy przecież kiedykolwiek do celu prawdy trafić, a tym czasem czytaymy i kombinuymy, co następuie:

Gdy w Paryżu amnestyą dla Royalistow ogłoszono, a Kommissarze wysłani od Konwencyi onę ofiarowali, pod ów czas Dowodźcy Malkontentow następuiącą dali odpowiedź:

„Nasze sentymenta daleko są różne od wa„szych, a opinie cale od was przyiętym zda„niom przeciwne, a zatym nie mogą się zie„dnoczyć. Ufność nasza w Bogu, i mamy na„dzieię, że Opatrzność udzieli nam sposobności, „że my amnestyą dla was ogłosiemy, którą „wy odważacie się nam ofiarować." Działo się w kwaterze generalney Katolickiego Woyska, i Royalistow.

(Podpisano) *Charette*, *d'Hotterive*, *des Eparts*, *d'Autichamp &c.*

A gdy Reprezentanci ludu Francuzkiego na miesiąc ieden zawieszenia broni żądali, piszą, że przyiął *Charette* pod następuiącemi kondycyami:

1mo. Ze maią ustąpione mu być wszystkie porty morskie, i fortece przez Royalistow zaięte.

2*do*. Że mieszkańcy tych krain formę rządu taką przyimą, iaka się im podoba.

3*tio*. Że Royaliści, będący w innych departamentach nie maią być ani w osobach, ani w maiątkach swych turbowani.

4*to*. Aby naostatek pozostała Familia Królewska *Charettowi* była wydana.

Po takowey odpowiedzi i punktach, na które iakaby dana od Konwencyi odpowiedź? nie wiadomo, patrzmy co daley nastąpiło, iakie odmiany, póki do celu iednomyślności nie trafiły rozróżnione umysły:

Na dniu 23. Lutego rozchodziły się powszechne wieści, że między Royalistami zawarty pokoy. Wszakże Deputacya Ocalenia iawnie Konwencyi Narodowey o nim nie doniosła. Listy iednak z *Rennes* i *Nantes* iednostaynie twierdziły, iż ten iuż zapewne był podpisany.

Z *Angers* pod datą 21. pisano, iż Kuryer wiozący z sobą podpisane kondycye Pokoiu do Paryża, miał przez to Miasto przeieżdżać. — Z *Nantes* takoż pod tąż datą oznaymiono, iż pokoy od Republikańskich Generałow tak imieniem Rzeczypospolitey, iako też przez Generała *Charette* od Royalistow, a przez Generała *Caumartin* od ludu *Chouans* został podpisany.

Upewniano, że 35,000. z armii *Charette* miało broń złożyć, i do Generała *Canclaux* 100. Armat, oraz wiele ammunicyi woienney i zapasow dostawić. — Ten pokoy dnia 21. Lutego miał być w tamtych stronach, między obydwoma woyskami publikowany. — Za przyczynę, dla czego ten pokoy tak długo publicznie ogłoszony nie był, kładą, iż Deputacya ocalenia oczekiwała przybycia samych Reprezentantow ludu z *Vendée*, którzy byli umocowani do zawarcia tego przymierza.

Tym czasem w listach z okolic *Vendée* czytaliśmy Pismo cyrkularne Obywatela *Arnaud*, iż pokoy zupełnie był zawarty.

A do naszey zachodniey armii następny Generalski Ordynans posłano:

„*Lazare Hoche* Generał en Chef z naywię-„kszym ukontentowaniem donosi armii, że Pa-„nowanie rozumu nakoniec naszey Oyczyźnie „swych Dzieci przywróciło, i że przyszedł ów „dzień, w którym Francuzi znowu Familie szczę-„śliwemi uczynią. — *Charette* i inni znaczniey-„si Dowodzcy imieniem swych armii *Vendée*, a „*Caumartin* imieniem Dywizyi mianuiącey się „*Chouans* podpisali akt z oświadczeniem, że pod „iednemi z Reprezentantami ludu Francuzkiego „chcą odtąd zostawać prawami: A zatym iedney „i nie rozdzielney Rzpltey żądaią być Synami. „Obowiązali się broń swoią, ammunicye, i za-„pasy Prowiantowe oddać. — Nim iednak ci Obywatele powrócą na łono swey Oyczyzny, ieszcze „się nie zabrania stronie, która nic więcey nie „zna prócz mordow i rabunkow, niesłychane „występki popełniać. — Ale nadchodzi ten moment, w którym wszyscy dobrzy Obywatele „na pognębienie powszechnych nieprzyiacioł ści-„słym skoiarzą się braterskiey węzłem iedności. „Nakoniec ninieysza Publikata we wszystkich „Administracyach ma być ogłoszona, i iako Ge-„neralski ordynans za trzy dni publicznie prze-„czytany.” Szefowie woysk maią się starać wszelkie rozruchy uspakaiać. Osoby i maiątki od gwałtu ochraniać, tolerancyą wyznania wszystkich nienaruszenie, a osobliwie obłąkanych ludzi, iako braci przyimować, którzy się dobrowolnie poddadzą.

Szef generalnego Sztabu do wszystkich Dywizyi Generalskich przez nadzwyczaynych Kuryerów ma ninieyszy ordynans rozesłać.

W Głowney Kwaterze w *Rennes* dnia 19. Lutego 1795.

CHEVIN
Szef Generalny Sztabu.

W czasie gdy w *Nantes* podpisywano pokoy z Royalistami, przytrzymano Adiuranta *Puy Saye* Dowodzcy *Chouanow* w okolicach *Saint Malo.* Przybył on z 9. innemi Anglikami. Depesze miał do Generała Royalistow, i za 4. milliony assygnatow przy sobie.

(*Reszta w Dodatku.*)

HISZPANIA.

Z Madrytu dnia 24. *Lutego.* Nie ma nic tak przykrego, iak wiadomości dochodzące od granic Pyreneyskich. Straty znaczne, a osobliwie około fortecy *Rosas*, która do 5 tysięcy nam ludzi kosztowała, i na koniec przez Francuzow zdobyta, wielce Familią całą, a osobliwie Króla samego zasmuca. Oświadczył się nawet, że sam chciałby na przyszłey kampanii bydź przytomny, ieśliby nie nastąpił pokóy. Xże *de Alcudia* pierwszy Minister doradza, iżby się zupełnie spuścić na Generała *Urrutia.* Następcą on iest Hrabiego *de la Union.* Brał naypierwsze początki sztuki Zołnierskiey, gdy zostawał w czasie ostatniey woyny z Turkami w Rosyiskim woysku, a to razem służąc z Francuzem *Perignot*, który teraz Generałem iest w armii wschodnich *Pyreneow*, i lubo ieden przeciwko drugiemu teraz walczy, pisali iednak listy nawzaiem do siebie z oświadczeniem osobistey przyiaźni, która iednak aby do obrony Oyczyzny zgoła nie przeszkadzała wzaiemnie siebie oto prosili.

W Hiszpanii Zakon *de la Trappe* wznowić maią. Trzey Zakonnicy, którzy z Francyi uszli, chcą bydź zgasłego Zakonu tego Fundatorami. Dwór i Ministerium żąda, aby przy roskoszach i ostrość pokuty w bliskości była.

HOLLANDYA.

Z Franeker dnia 16. *Marca.* Godne tu pamięci męstwo korpusu Jegrow tak nazwanych *Lowestein*, których w roku przeszłym Xżę *Lövesteyn-Werthcym* na żołd Rzpltey Hollenderskiey zrekrutował. To korpus wczasie prawie niepodobney obrony Fortecy *St: André* pod dowodztwem Pułkownika *Schlammesdorf* na wielką zasłużyło chwałę. Opuścili wprawdzie tę Fortecę żołnierze zrozkazu Xcia *Darmstad*, iednak walecznie potym zasłaniali retyradę w cale nieporządną Hollendrow przez *Wall*, a w nocy przebili się przez Francuzow i wpadli na lody obszerne, któremi obronną ręką maszeruiąc uratowali swe życie od silney potęgi nieprzyiacioł. Gdy zaś Francuzi *Amszterdam* wzięli, skoro doszła wiadomość, że Hollenderskie woysko ma przed zwycięzcami broń złożyć, podówczas Pułkownik *Schlammesdorf* z swym korpusem w *Gorkum* stoiący poczytał za zniewagę poddać się Nieprzyiacielowi. Zebrał więc swych Jegrow i pomaszerował przez *Leyden*, *Harlem* prosto do *Enckhuysen*. Wczasie tego marszu, każda wieś była iuż natchniona duchem rewolucyinym, a do tego przychodziło marsz odprawiać środkiem 2ch Kolumn nieprzyiacielskich. Szedł zatym wczasie naytęższych mrozow lodami przez *Zuyder-Zeé* całe 12. mil aż do *Enckhuysen*, okrutny mróz 20. ludzi zmroził, a Pułkownik stracił swe ekwipaże, gdyż po lodzie iść niemogły konie, dostały się te więc następuiącym tuż nieprzyiaciołom, od których służący Pułkownika w kawały rozpłatani zostali.

Przybył nakoniec 22. Stycznia wieczorem szczęśliwie do *Zwoll*, gdzie postanowił przy Angielskim Woysku służyć na iego żołdzie, iakoż z korpusem swym teraz we *Fryzyi* wschodniey stoi.

Jedno to tylko korpus wyratowało się z całey Hollenderskiey armii, i dowiodło że kiż de-

go Narodu męstwo nawet okazane w retyradzie złączoney z rostropnością i odwagą warte iest nieśmiertelney pamięci.

NIEMCY.

Z *Lingen d. 16. Marca.* Codziennie w bliskości tuteyszego Miasta zachodzą żwawe utarczki. — Zawczora słyszano mocną kanonadę od *Bentheym*. — Francuzi sprzymierzonych znowu nie małą obskoczyli siłą, a w okolicach *Bentheym* oblawszy krwi wylewem znaczne pola, bardziey skwapliwe niż się spodziewano do ucieczki hufce przywiedli. Nayważnieyszą odniosł utratę piąty Hannowerski Regiment Kawaleryi. Bił się on walecznie w czasie potyczki przy *Neühausen*, ale gdy wielu postradał swych Officerów, życie w ostatku ratował ucieczką. Francuzka siła do 5,000. ludzi wynosząca, tak następowała żwawo, że gdy się umknęli sprzymierzeni, do *Bentheim* weszła.

Wczora przed południem o mile od *Lingen* utarczka była. Francuzcy Emigranci słabi nadto, żeby się mógli Republikanom oprzeć, śpiesznie musieli cofnąć się przez *Ems*, gdy im dwoch Officerow śmiertelnie raniono.

Gdy z iedney strony woyska sprzymierzonych coraz większą okazuią chęć w tuteysze wedrzeć się okolice, a Francuzi z swey strony ustawicznie większych sił nabywaią, zatym spodziewamy się wkrótce bardzo ważnych wypadków.

Pod tąż datą według innych doniesień tak się rzecz miała:

Przed trzema dniami w okolicy *Bentheym* zaszła krwawa utarczka. — We Czwartek dnia 12. w okolicy *Bentheym* usiłowali Francuzi sprzymierzonych odpędzić, ale sami z niemałą stratą w ludziach, i utratą armat odparci zostali.— Mniemaliśmy powszechnie, żeśmy szczęśliwi, alić za tą pociechą zaraz i smutek. Dnia 13.

napadli znowu Francuzi na skombinowane Woyska, te zagnane aż do *Renu*. Strata z obustron bardzo wielka. — Heska Kawalerya w czasie tey utarczki, że się nayżwawiey biła, przeto też naywięcey doznała odwagi i męstwa Francuzow, a ztąd nayliczniey szą w swym Regimencie stratę odniosła. Ta akcya od godziny 6. ranney trwała aż do 7. wieczorney. — Dziś słychać także mocną kanonadę.

Zamek w *Bentheym* poddał się za kapitulacyą, mocą którey Garnizon otrzymał pozwolenie wolnego wyiscia.

Głoszą, iż dwie Duńskie Fregaty, i 8. okrętów armatnych ma stać na Elbie przy Glückstad. — Dla kogo ta pomoc nie ieden chciałby wiedzieć. Odkryie się to wkrótce.

Z Frankfurtu d. 7. *Marca.* Elektor Moguński przez kilka dni tak był czynnością zatrudniony, że nikt, nawet i Cyrkułu Posłowie przez cały tydzień Audiencyi nie mieli. Jego skłonność do pokoiu sprawuie wnioski rozmaite.

Z strony Francuzow dość spokoynie w okolicach *Renu*. — Armia Cesarska z kwater swoich wkrótce dla przeyścia przez *Ren* wyruszy.

W kraiu *Erguel* w części Szwaycarskiego Biskupstwa Bazylei uformowało się powstanie. Zebrało się więcey 2,000. Obywatelów, którzy zaszczepili Drzewo Wolności, i starali się innych wspól-Mieszkańcow tego Xięstwa, iako i przyległego Kantonu *Bern* graniczącego do tego dzieła pobudzić. Kanton *Berneński* wysłać miał woysko dla uspokoienia takowego rozruchu.

Regiment Szwaycarski, który rekrutuie Pan *Roll*, ma być z 18,00. złożony. Uniform iego prawie tenże sam, iaki był u Szwaycarskiey Gwardyi dawnieyszego Króla Francuzkiego, tylko że zamiast koloru granatowego ma być użyty niebieski. — Pan *Stael* Poseł Szwedzki ieszcze bawi z żoną swoią w Paryżu.

W Bazylei wszystko spokoynie, Ministrowie po przyiacielsku z sobą żyią, odwiedzaią ieden drugiego. — O Panu *Barthelemy* mówią bardzo dobrze, wszyscy okazuią dowody szacunku iego charakteru.

Z Frankfurtu d. 10. *Marca.* Elektor Trewirski z swoią siostrą Xżną Kunegundą udał się do *Monachium*, aby odwiedził stare i młode małżeństwo. Spodziewaią się, że Cesarska i Rzeszy Niemieckiey armia ma przez *Ren* przeyść. Otrzymała bowiem ordynans być w gotowości do marszu.

Znowu się odzywa pogłoska bliskiego zawarcia pokoiu w *Bazylei.* Lada przeiazd iakiego Ministra takowe rozszerza wieści. P. *Formey* Sekreraz Legacyi Pruskiey ma znowu tam się udać.

Elektorstwo Trewirskie Francuzi podzielili na 10. Powiatow.

Potwierdza się wiadomość, iż w *Türkheym* wielkie zrobiło się powstanie, w czasie którego 50. trupem padło, a Municypalność aresztowaną została. O szczegulnych okolicznościach, iako i istotnych przyczynach tego rozruchu ieszcze nie wiadomo.

W tych dniach przybyli tu Cesarscy Generałowie *Lilien* i *Funk*, także Pruski Gabinetowy Minister P. *Hardenberg.*

Podług nayświeższych wiadomości w Bazylei Francuzkie assygnaty idą po 14. i po półpiętnasta za sto.

Pruski Oberst-Leutnant *Meyering* przybył do Bazylei, lecz chory.

Mówią, iż Xże *Hohenlohe* po wyiściu zupełnym armii *Möllendorfa*, głowną swą Kwaterę ma założyć tu w Frankfurcie.

Z Wiednia d. 7. *Marca.* Dnia 3. tego mies: przybył tu Kuryer z Londynu. — Jakoż od tego czasu zniknęły wszełkie nadzieie pokoiu, i

owszem naymocniey się wszędy krzątaią około nayżwawszego popierania woyny.

Dway żołnierze węgierscy od Gwardyi *Semech* i *Erdody* za zamordowanie officera teyże gwardyi, przez woyskowy sąd na szubienicę są skazani.

Treść Testamentu zmarłego Xcia *de Kaunitz* iest następna: 1mo. Jedynaczkę swą Córkę Xżnę Eleonorę mianował prawą Dziedziczką całego swego maiątku, i wszystkich Dobr. 2do. Siostrze swoiey Xżnie Karolinie *von Lichtenstein* zapisał 50,000. zł: i dwa brilantowe pierścienie. 3tio OO. Augustyanom legował Kapitał od 10,000. Ryńskich, z obowiązkiem zwyczayney roczney pamiątki za duszę zmarłego. 4to. Swemu spowiednikowi Kanonikowi *Canal* 1,000. złotych. 5to. Dla ubogich 2,000. złotych.

Wiadomości z Włoch donoszą, że Francuzi wszystkie mieysca ważne z wielką potęgą obeymuią.

Znowu zaczynaią mocno tu rekrutować. — Generał Major *Kempel* mianowany Kommendantem Lwowskim.

Z Drezna d. 13. Marca. Hrabia *Goertz* dotąd Minister u Dworu tuteyszego Duński, ma w tymże charakterze do Elektora Bawarskiego iachać.

Woz naładowany pieniędzmi, które na kontyngens dla woyska posyłane były, gdy na dziedzińcu arsenału tuteyszego stał mocną opatrzony wartą, iacyś łotrowie nagle żołnierzy odpędzili, i 3. tysiące talarow w sześciu workach porwawszy uciekli. Niepoięta rzecz iakim się to mógło stać sposobem w czasie między 12. i 1. z południa, zwłaszcza, że skrzynia zamknięta była na zamek, który odbito. Pobrani są w areszt równie stoiący na warcie, iako i robotnicy przy fabryce w arsenale pracuiący, ale dotąd wyśledzić nie można sprawcow tego dzieła.

DODA-

DODATEK Do... N^RU 25.
KORRESPONDENTA
WARSZAWSKIEGO Y ZAGRANICZNEGO.
w Sobotę dnia 28. *Marca Roku* 1795.

Zalecenie względem niezwłoczney opłaty składki na potrzeby nieuchronne woyska Rossyiskiego.

MAGISTRAT MIASTA WARSZAWY.

Już tyle razy ponowione zalecenia JW. *Bukshewdena* Generała, względem wypłacenia niezwłocznego składki na potrzeby nieuchronne woyska Rossyiskiego w tym Mieście ustanowioney Possessorom i Mieszkańcom Miasta tego oświadczywszy, gdy te powinnego nieuczyniły skutku, a JW. *Bukshewden* Generał wymierzaiąc sprawiedliwość, wielu osobom w dobrey wierze Deputacyi do-opatrzenia nieuchronnych potrzeb dla woyska Rossyiskiego maiątki swe powierzaiącym, ażeby ci zapłaceni bydź mogli. Znowu zalecenie swe do Magistratu względem niezwłocznego, a tego ieszcze w tym tygodniu opłacenia tey składki w dniu dzisieyszym przesłał, którego zalecenia osnowa iest następuiąca:=Do Magistratu Miasta Warszawy. Gdy iuż kilkakrotnie zaleciłem, ażeby zaległe remanenta podatku kwaterniczego chociaż za pomocą exekucyi woyskowey importowane do kassy zostały, przeto ponawiaiąc te moie dyspozycye, zalecam Magistratowi, ażeby niezwłocznie wszystkie takowe remanenta, od każdego bez względu na stan i kondycye wyexekwował tak, aby w tym tygodniu wszystkie opłacone zostały, i Deputacya kwaternicza w stanie była, zaciągnione zaspokoić długi, do czego potrzebne woysko na exekucyą dostawione będzie. Dan w Warszawie dnia 24. Mar-

ca 1795. — BUKSHEWDEN. = Magistrat takowe zalecenie do wiadomości publiczney podaie, a do złożenia, i zapłacenia tey składki, wszystkich Posseſsorow, i wkomornym mieszkaiących zachęcaiąc, że z niedopełnienia tego przykrości ieżeli iakie ponosić będą, że swoiey winie przypisać winni będą, ostrzega. Dan na Seſsyi Magistratu dnia 24. Mca Marca Roku 1795.

Obwieszczenie z Pruſs Południowych dnia 7. Marca względem wybierania kraiowych Kontrybucyi.

Podaie się do powszechney wiadomości, że na dzień 24. Marca bieżącego roku 1795. przypada termin do wybierania kraiowych kontrybucyi. Zaczowszy zatem od tego terminu mianowicie od dnia 24. Marca, w przeciągu dwóch a naydaley trzech tygodni powinien każdy kontrybuent należące się za ten kwartał podatki do kaſs wydziałowych już erygowanych i wiadomych opłacić. Ażeby też nikt niewiadomością, iakie podatki w racie Marcowey opłacane bydź powinny, wymawiać się nie mógł, tedy czyni się każdemu wiadomo, że opłacone bydź maią.

1) Podymne, 2) Skórowe, 3) Łanowe, 4) Pogłówne żydowskie, 5) Szelenżne od kwart, 6) Kwarta ze Starostw, a mianowicie:

2 kwarty czyli 50 procentow, 2½ kwarty czyli 62½ procentow, 3½ kwarty czyli 87½ procentow, i 4 kwarty albo 100 procentow.

Upominaią się zatem wszyscy do opłacenia podatkow obowiązani, ażeby w tym oznaczonym terminie winne podatki opłacili, pewni będąc że po upłynionym terminie, tym którzyby należących się podatkow niezapłacili, zaraz woyskowa exekucya postawiona będzie.

Gdy się też z niekontentowaniem dowiedzieliśmy, że niektórzy posseſsorowie za bytności Insurgentow, swoich poddanych przymusili do złożenia i opłacenia im, należących się podatkow,

które dobrowolnie bez woli i wiedzy poddanych Jnsurgentom zapłacili, teraz zaś ważą się tych niesłusznie Jnsurgentom opłaconych podatkow ieszcze raz od swych poddanych wymagać, gdy teraz do kaſs od nas ustanowionych opłacone bydź maią, chociaż poddani bynamniey temu niewinni że takowa opłata podatkow Jnsurgentom niesłusznie się stała; więc stanowiemy ninieyszym obwieszczeniem i nakazuiemy, ażeby każdy possessor, który pod czas Jnsurrekcyi podatki od poddanych swoich wybierał i one Jnsurgentom, bez zezwolenia gromady opłacił, te podatki teraz ze swego własnego maiątku do kaſs naszych zapłacił, nie ważąc się pod iak naysurowszą karą, tych nie słusznie opłaconych podatkow, od swoich poddanych ieszcze raz domagać się; nie iest to bowiem naszą wolą tym poddanym naszym, którzy do Jnsurrekcyi nie wpływali dać uczuć szkodliwe oney skutki, i ich tym sposobem indirecte karać.

To iest wolą naszą.

Dan w Poznaniu dnia 7. Marca roku 1795.

Wyszły późniey od Regencyi Królewsko Pruſs Południowych kilka obwieszczeń, a mianowicie względem zniesionych aresztow to iest, że na maiątek Ur: Pawła *Skorzewskiego*, Grafa Władysława *Górowskiego* na murowaney Goślinie, także Woyciecha *Węgorzewskiego*, Ur: Antoniego *Chłapowskiego* Szambel: Polskiego za przyłożenie się do wybuchłey w przeszłym roku Jnsurrekcyi naznaczony areszt został zniesiony.

FRANCYA.

Z Paryża d. 12. Marca. Nakoniec po tylu odmiennych ſcenach dnia 3. Marca wszedł do sali Konwencyi Kuryer maiący pioro u kapelusza przeplatane wieńcem, a przeto wszystkich uwagę na się ściągnął. — Był to posłaniec donoszący o zawartym pokoiu z Royalistami. —

Prezydent podniosł się do czytania następuiących Depeszow od Reprezentantow ludu z *Nantes* przysłanych:

„*Vendèe* znowu się na łono Rzpltey wró„ciło. *Charette* i Dowodzcy woysk uroczyście o„świadczyli, iż się poddaią prawom iedney i nie„rozdzielney Rzpltey (tu się dały słyszeć nay„radośnieysze oklaski) *Stofler*, który w *Anjou* „kommenderuie, lubo podobnych sentymentow „ieszcze nieoświadczył, atoli ośmiu z naygło„wnieyszych go Dowodzców opuściło, i nic „mu się nie zostaie, prócz sto konnych Dezer„terów z Niemieckich i Rosenthalskich Puł„kow. — Dway Generałowie *Chouans*, także „rząd Republikański uznali. — Resztę Dowodz„cow tychże woysk do podobnegoż przykładu „nakłonili. — Ordynans przy tym wydali do za„przestania wszelkich krokow nieprzyiacielskich. „Nasi odważni ochotnicy przez stałe, rostro„pne, i braterskie z niemi obchodzenie się; „wielce się przyłożyli do zakończenia tak bar„dzo pożądanego pokoiu."

Konwencya Dekretowała, aby ta wiadomość do Armiow rozesłaną była, i oświadczyła, że woyska Zachodnich brzegow *Brest* i *Cherbourg*, wielce się swey Oyczyźnie zasłużyły.

Kuryer z swym wieńcem wyszedł powszechnemi oklaskami radości odprowadzony.

Podług innych wiadomości dodaią i to, że *Charette* niezmierny zapas Mąki do *Nantes* przystawił, a z tego Miasta do wszystkich Armii Rzpltey rozesłana będzie żywność.

Generał Republikański przez kray *Vendee* przeieżdżać będzie dla uporządkowania woysk na kwaterach porozstawianych.

Pozycye nad *Loirą* nie są ieszcze oznaczone, ponieważ sądzono, że *Stofler* krok nieprzyiacielski popierać będzie; ale iak się teraz dowiaduiemy, iż i ten iuż przysłał do Genera-

ła *Charetta* dwoch Kommissarzow z zapewnieniem, iż na to wszystko przystaie, co tamten postanowi.

Z *Brest* Kontra-Admirał poiechał do Hollandyi dla zabrania Hollenderskich woiennych okrętow, i złączenia onych z Flottą Brestańską.

Z Francyi wkrotce ma wyiachać sto officerow od Artylleryi Inżynierow i marynarki do Konstantynopola przez Wenecyą.

W *Wersalu* zbyteczna drożyzna, funt mięsa Końskiego przedaią na publicznym rynku po 3. sols. — W sklepach łokieć sukna płaci się po 200. Liwrów. Kapelusz który dawniey był ceniony 12. liwrów, teraz 60. Para iedwabnych pończoch 40. liwrów. — Zwyczayna Komoda z drzewa Mahonii 1,000. liwrow. Erhardyiskie Fortepiano 2,000. liwrow.

Mówią, iż Reprezentant ludu *Salicetti* na rozkaz Deputacyi ocalenia w *Toulonie* został aresztowany, a Reprezentant *Jean Bon St André* przez ucieczkę uniknął od tegoż losu. — Oba ci Reprezentanci obwinieni są, iakoby chcieli na nowo *Toulon* poddać nieprzyiaciołom. Tych Reprezentantow maią za głownych iakobinow.

NIEMCY.

Z Hannoweru d. 10. *Marca.* Wczora zrana Xiąże Ernest *Mecklenburg Strelitz* za kordon w *Oldenburskie* spiesznie odiachał. Kwatera i poczta woyskowa stoi w *Osnabrucku*, ale do podroży wszelkie czynią przygotowania.

Poseł Angielski Lord *Malmesbury* przed kilką dniami 6. Kuryerów do *Berlina*, *Frankfurtu*, *Cassel*, i *Osnabruck* wysłał. Mówią, iż ieden z tych poiechał do *Bazylei*.

Rozchodzi się tu wieść, iż Angielski Generał *Cathcar* miał porazić Francuzow, i 3. armaty onym zabrać.

Z Westfalii d. 15. *Marca.* Z *Bielefeld* donoszą, że Generał Hannowerski Hrabia *Wallmo-*

den otrzymał Ordynans maszerować do *Osna-bruck.* — Większa część woysk Pruskich ciągnie w *Münsterskie.*

Twierdzą pewnie, że Francuzi otrzymali ordynans, aby się starali Austryakow z *Münsterskiego* wyrugować, i sami tak się rozlokować, aby Forcecę *Wesel* oblegli swym woyskiem, iakoż w tym względzie z Xięstwa *Kliwii* w trzech kolumnach maszeruią. Jedna kolumna czyni przygotowania *Ren* przebyć przy *Spick*, druga przy *Arnheim*, a trzecia przy *Doesbourg* dążąc do *Ems.* Lecz gdy Prusacy z wielką siłą do *Westfalii* nadciągaią, i powszechnie wszystkie sprzymierzone woyska na to się iedynie usadziły, aby wstrzymać dalsze Francuzow marsze; Mamy więc ztąd nieiakąś nadzieię, która day Boże aby nie była płonną! tak iak wszystkie dotąd.

Z *Bremen* donoszą, iż tam spokoyność do dziś dnia zupełna. — Hannoweranie których tam iest 1,800. zawsze w południe zaciągaią wartę, iak zwyczay był Garnizonowy do dwoch bram *Neustadt.* — Jak długo oni tam utrzymywać się będą za zbliżeniem się Francuzow dowiemy się.

Anglicy zakładaią coraz więcey Bateryi dla obrony *Ems*, gdyż Francuzi staraią się dla przeięcia dowozu żywności Anglikom przeciąć dowoz żywności tą Rzeką.

W *Emmerich* Francuzow stanęło iuż 13,000. Za temi inni w też strony dążą.

Wszystkie Hannowerskie Regimenta i Korpusa Emigranckie w wschodniey Fryzyi, na dniu 10. otrzymały ordynans maszerować do Xięstwa *Luneburskiego*, *Kell*, i ku brzegom *Elby*.

Z *Frankfortu d.* 13. *Marca.* P. *Deseze* urzędowy obrońca przed skazaniem na śmieć Ludwika XVI. przed kilką dniami tu przybył.

Wszystkie bagaże korpusu Kardynała *de Rohan* wpadły w ręce Francuzów. Mniemano, że

w Zachodniey Fryzyi skład naybeśpiecznieyſzy, przeto ie aż do *Weender* uwieziono, ale Francuzi wyſzperali, z dywizyą znaczną wkroczyli nagle, i wſzystko zabrali.

Potwierdza się listami z Bremen piſanemi, że 28. Lutego żwąwa między Republikanów, i Angielskim woyskiem bitwa zaſzła. Tysiąc ludzi na boiowisku legło, ale nie wyrażaią te listy, czy to że niedokładne, czyli że parcyalne, wiele z którey strony. Piſzą tylko, że dwoch Generałów Angielskich zginęło. Lepiey gdyby dodano, iak się oni zwali? ale gdy Berlińska takowe doniesienie wyraża gazeta; choć bezimienna w niey zawarta wiadomość, bliżſza iednak zda się być prawdy, niźli wymyślonego romanſu.

Z Wiednia d. 12. *Marca*. Listy z Konstantynopola donoſzą, iż Baſza *Satalii* w Prowincyi *Caramanii* bunt przeciwko Sułtanowi W. podniosł. Dodaią, że on przeciwko ſobie wysłane znaczne woysko zupełnie poraził. Trzey Baſzowie przeciwko niemu ſą wyprawieni, aby go uśmierzyli. Ciekawa ta nowina, pewnieyſzą zaiste miałaby cechę prawdy, gdyby okoliczności dokładniey wyraziła.

Umarł dnia 10. Lutego w *St Oſwald* w *Styryi* wieśniak nazwany Jakub *Reiſenhoſer*, maiący wieku 134. lata. Ten człowiek całe skromne przepędził życie z pracy rąk ſwoich żyiąc na gruncie oyczystego dziedzictwa. Pił on zwyczaynie wino, ale zawſze wytłoczone w ſwym domu. Tak mawiał, pewny iestem, że nie iest mixturowane.

SZWAYCARYA.

Z Lugano dnia 10. *Marca*. Wielka Emigrantow liczba wraca się do Francyi. Z pomiędzy tych ieden chciał się do kraiu oyczystego Auvergne wrócić, ale nie miał pieniędzy. Czekał więc od przyiaciela z Paryża nadesłania pomocy. Nadesłał on Wexel na 15. Luidorow

„Bądź spokoyny tam, gdzie iesteś. Kostki „do rzucania na los szczęścia są ieszcze w puszce. „Przybyłbyś tu albo zbyt prętko, albo zbyt późno.

Pozwolenie we Francyi obrządkow Religii Katolickiey, miało z iedney strony za cel ułatwić pokoy z malkontentami de la Vendée, z drugiey, aby znieść rozsiane pogłoski, iakoby chciała Konwencya do Francyi Religią Kalwińską w prowadzić.

WŁOCHY.

Z Genui dnia 29. Lutego. Dey Algierski złączywszy się należycie z Fracuzami, od których wiele odebrał podarunkow tak wznacznych summach pieniężnych, iako w pomnieyszych okrętach woiennych, Anglii wypowiedział woynę.

W Sardynii ma być ieszcze rekrutowane woysko od 15,000. w Modenie Generał Maior d' Este przez nieszczęśliwy przypadek spadnienia ze wschodow życie swe zakończył.

DONIESIENIA.

Podaie się do uiadomości, iż w dniach 30. 31. tego miesiąca Marca, i dni następuiących roku bieżącego, w Kamienicy Ur: Opelewskiego na Ulicy Swięto - Jerskiey Nro 274. na dole odprawiać się będzie Aukcya na różne rzeczy, iako to: robotę Stolarską, Kanapy, Krzesła, Komody, Biorka, Szafy, różne szkło stołowe, Obrazy, Kupfersztychy, Fajans, Porcellanę, Zegary, Pościel, i inne domowe sprzęty, przez Osóbę wyieżdżaiącą, na sprzedaż przeznaczone. Która to Aukcya zaczynać się zawsze będzie od godziny drugiey, i trwać do wieczora będzie.

Pewnemu zkradziono dnia wczoraySzego po otworzeniu wytrychami stancyi i kufrów, bieliznę i innych wiele rzeczy, ieśliby kto poznał z literami K. M. i dał znać do Kantoru Korrespondenta, a szkoda się wróciła, będzie miał nadgrody Czerw: Złotych 2.